

א-י היכי דמי? כגון, שהתחונה מסוככת כהלכתה, וצלתה מרובה מחמתה, ועליונה אינה מסוככת בסכך רב, וחמתה מרובה מצלתה.

ולכן, התחונה כשרה, היות ואין כאן חסרון של סוכה תחת סוכה, לפי שהעליונה אינה סוכה, הואיל וחמתה מרובה מצלתה. והעליונה פסולה, מדין סוכה שחמתה מרובה מצלתה, כיון שאינה מסוככת כהלכתה.

וקיימי תרוייהו (159) בתוך עשרים אמה לקרקע.

כי אם גג הסוכה העליונה הוא גבוה יותר מעשרים אמה מקרקעית הסוכה התחתונה, גם הסוכה התחתונה פסולה, כי אז סכך הסוכה העליונה נחשב כפסול ביחס לסוכה התחתונה, לפי שהוא גבוה מעשרים אמה, ומצטרף הסכך הפסול עם הסכך הכשר, וממעט את הסכך הכשר שכנגדו. (160) ושאר הסכך הנותר, שאינו כנגד הסכך העליון, אינו

מספיק בכדי להצל על רוב הסוכה. אבל, כאשר סכך הסוכה העליונה הוא בתוך עשרים אמה לקרקע, נחשב הוא כסכך כשר, ואינו פוסל את הסוכה שתחתיו, על אף שהוא מצטרף ומיצל עליה.

ומבואר בדברי רבי ירמיה, שסכך פסול המיצל מעל הסכך הכשר, לא רק שאינו מצטרף להכשירו אם לא עירבם זה בזה, אלא הוא גם פוסל את הסכך הכשר שכנגדו.

ופעמים שהעליונה כשרה ותחתונה פסולה, היכי דמי?

כגון, דתרוייהו צלתן מרובה מחמתן, ואז הסוכה התחתונה פסולה משום סוכה תחת סוכה, והעליונה כשרה.

וקיימא עליונה בתוך עשרים אמה לגגה של התחתונה, שהיא קרקעית הסוכה העליונה. שאם לא כן, הרי היא פסולה מדין סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה.

ומקשה הגמרא: פשיטא שאם אחת הסוכות

מועיל, אלא הוא גם נחשב כפסול וממעט את הסכך הכשר שתחתיו. שלא כדעת רבינו תם, הסובר שסכך גבוה מעשרים אמה נחשב סכך כשר אלא שאינו מועיל להכשר הסוכה.

160. נתבאר על פי דברי רש"י. ומוכח, שסבר כשיטת הריב"א, שסכך פסול ממעט כנגדו גם אם הסוכה התחתונה מסוככת כראוי. אמנם מדברי רש"י לעיל ט ב משמע, שאם הסוכה מסוככת כראוי, היא אינה נפסלת מחמת הסכך העליון.

ורבינו תם גרס: "וקיימא תחתונה בתוך עשרים". וזהו לשיטתו, שגם אם העליונה

רבינו תם התם הסוכה העליונה פוסלת את התחתונה רק אם העליונה צילתה מרובה מחמתה, אבל אם חמתה מרובה, אין היא נחשבת סוכה, והתחתונה אינה פסולה משום סוכה תחת סוכה. אבל לשיטת הריטב"א והריא"ז שהסכך העליון נחשב כסכך פסול, גם כשחמתה של העליונה מרובה מצילתה, היא פוסלת את התחתונה. [ומבואר שנקטו כשיטת ריב"א המובא לעיל, שאף אם חמתו של האילן מרובה מצילתו הרי הוא פוסל את הסכך שתחתיו].

159. זוהי הגרסא לפי רש"י. ולפי גרסא זו מוכח, שסכך למעלה מעשרים, לא רק שאינו

חמתה מרובה מצילתה, אין חסרון של סוכה תחת סוכה, שהרי כל סוכה שחמתה מרובה מצילתה אינה סוכה, ומה חידש רבי ירמיה בדבריו?!

ומתרצת הגמרא: **תחתונה כשרה, ועליונה פסולה**, והיא בתוך עשרים אמה לקרקע הסוכה התחתונה, **איצטריכא ליה**. מקרה זה הוא המחודש בדברי רבי ירמיה.

כי מהו דתימא, **ניגזר ונפסול** את התחתונה, **דלמא מצטרף סכך פסול בהדי סכך כשר**, שמא תהיה הסוכה העליונה גבוהה מעשרים אמה, ויהיה הסכך העליון פסול⁽¹⁶¹⁾, לפי שהסכך הפסול פוסל את הסכך הכשר שכנגדו, ומצטרף הכשר עם הפסול לשיעור צילתה מרובה מחמתה. והוא לא יתן לכו לכו, לפי שהוא סבור, כיון שהסכך העליון

חמתו מרובה מצילתו, אין הוא חשוב דיו כדי לבטל את הסכך הכשר שתחתיו, וכאילו אינו קיים כלל.

קא משמע לך, שלא גזרו שמא יטעה ויכשיר את התחתונה, גם כאשר העליונה גבוהה מעשרים אמה.

עתה דנה הגמרא: **כמה יהא המרחק בין סוכה לסוכה**, בין הסכך העליון לסכך התחתון, **ותהא תחתונה פסולה** משום סוכה תחת סוכה, ולא יחשבו שני הסככים כסכך אחד?

אמר רב הונא: אם יהיה המרחק ביניהם **טפח**, לא יחשבו כסכך אחד. אבל אם אין ביניהם הפסק אויר טפח, נחשב הכל כסכך אחד, ואין האויר נחשב כמקום לעצמו⁽¹⁶²⁾.

למעלה מעשרים, אין היא פוסלת את התחתונה, לפי שסכך הגבוה מעשרים נחשב סכך כשר.

161. הקשה הריטב"א, מה היתה ההוא אמינא לגזור כשהסוכה העליונה למטה מעשרים, אטו סוכה שהיא גבוהה מעשרים, הרי אם כן, אין לך סוכה כשרה בעולם, שכן כל סוכה תפסל אטו סוכה שהיא למעלה מעשרים?!

ומשום כך פירש הריטב"א **כרבינו תם** המובא לעיל, דאיירי שהתחתונה צלתה מרובה מחמתה, והעליונה חמתה מרובה מצלתה, וקיימא עליונה למעלה מעשרים. וסברה הגמרא: מהו דתימא נפסול את הסוכה התחתונה, כמו שמצינו לגבי צל האילן שהוא פוסל את הסוכה שתחתיו, קא משמע לך שסכך הגבוה מעשרים אינו נחשב לסכך פסול, ואינו פוסל את הסוכה תחתיו. [ומוכח מדבריו כשיטת ריב"א, שאפילו היה האילן חמתו מרובה מצילתו, והסוכה צילתה מרובה מחמתה, פוסל האילן את הסכך

שכנגדו, שלא כדברי התוספות].

אמנם רש"י יישב קושיה זו, וכתב, שהחשש הוא שמא יהיה סבור שאין הסוכה העליונה פוסלת את סוכתו, כיון שחמתה מרובה מצילתה. אבל בשאר סוכות, ודאי אין סיבה לגזור, ולפסול סוכה שהיא למטה מעשרים, אטו סוכה שהיא למעלה מעשרים.

ולרבינו תם החידוש של רבי ירמיה הוא, שסכך הסוכה העליונה הגבוה מעשרים אינו נחשב כפסול, ואין הוא פוסל את הסוכה תחתיו.

162. והקשו התוספות: מדוע לא נאמרה כאן ההלכתא של "חבוט רמי", והיינו, כמו שמצינו לגבי סוכה המדובלת, שסככה אינו מונח בשווה, ומחמת זה על אף שיש שיעור מספיק של סכך היתה חמתה מרובה מצילתה, שאומרים "חבוט רמי", ורואין כאילו הסכך הגבוה מונח למטה לצידו של הסכך הנמוך יותר, והרי היא כשרה. וכמו כן כאן, נחשיב את הסכך העליון

ומנין למדנו זאת?

שכן מציינו באחלי טומאה, שהגובה הקטן ביותר הנחשב אוהל, הוא **טפה**.

דתנן [אהלות ג ז]: דף עץ שאורכו **טפה**, על רוחב **טפה**, והוא עומד **ברום** בגובה **טפה** מן הקרקע, הרי הוא **מביא את הטומאה**. כלומר, אם הוא מאהיל באותה שעה על כזית מן המת ועל כלים, הרי הוא מביא את הטומאה על הכלים, אף שאין הם נוגעים במת, מדין טומאת אוהל.

וכן הוא **חוצץ בפני הטומאה**. אם יש כלי על גבי הדף, והדף חוצץ בין הכלי לטומאה, הכלי טהור, ואין הטומאה בוקעת ועולה דרך הדף.

אבל, אם היה גבוה הדף מן הקרקע **פחות מרוב**, מגובה **טפה**, הרי הוא **לא מביא** טומאה על הכלים המצויים תחתיו, על אף שהוא מאהיל על המת ועליהם באותה שעה.

וכן הוא **לא חוצץ מפני הטומאה**, והכלי שעל גבי הדף טמא, היות והטומאה שתחתיו בוקעת ועולה עד לרקיע.

דין זה הוא הלכה למשה מסיני, ש"טומאה רצוזה", היינו, טומאה שאין מעליה אויר בגובה טפח עד גג האוהל, הרי היא בוקעת ועולה, ואין אותו דף נחשב כאוהל החוצץ בפני הטומאה. (163)

הרי ששיעור אוהל טפח. וכמו כן כאן, אף שלהכשר הסוכה אין סכך פחות מגובה עשרה חשוב סכך, (164) מכל מקום, אם יהיה הפסק אויר בגובה טפח בין שני הסככים, הם יחשבו כסוכה תחת סוכה.

ורב הסדא ורבה בר רב הונא אמרי: רק אם יש מרחק **ארבעה טפחים** בין שני הסככים, הסוכה התחתונה פסולה משום סוכה תחת סוכה, לפי **שלא מציינו מקום חשוב** להיות רשות לעצמו, כגון, לענין רשויות שבת וכדומה, שהוא **פחות מארבעה טפחים**.

ושמואל אמר: רק אם יש **עשרה טפחים** בין שני הסככים, נחשבים הם כסוכה תחת סוכה.

ומבאר הגמרא: **מאי טעמא דשמואל?**

כשיעור הכשרה של הסוכה, כך הוא שיעור פסולה של סוכה תחת סוכה. (165)

באותו אויר. אבל אם אין רווח בתחתון, לא נאמרה הלכה זו. ועיין שם עוד מה שהקשה על ביאורו של המהר"ם.

163. ועיין בהרחבה **בחברותא למסכת אהלות**.

164. נתבאר על פי הריטב"א.

165. הקשה הריטב"א: מדוע כשהסוכה העליונה גבוהה מעשרים אמה, היא פוסלת את

כאילו הוא מונח על הסכך התחתון, ויהיו לסכך אחד?!

וכתבו התוספות: "דהכא לא שייך". ופירש מהר"ם, שהלכה זו נאמרה רק בסכך אחד שחלקו עולה וחלקו יורד, אבל בשני סככים שלמים, להחשיבם כמונחים זה על גב זה, לא נאמרה הלכה זו.

ובערוך **לנר כתב**, שלא נאמר דין חבוט רמי אלא כאשר יש אויר ורווח בתחתון, שנוכל לומר שרואין את הסכך העליון כאילו הוא מונח

אלא לאו, מאי "אין דיורין" דקאמר רבי יהודה? — כל שאינה ראויה לדירה. והיכי דמי, שאינה ראויה לדירה? דלא גבוהה גג הסוכה העליונה עשרה טפחים מגג הסוכה התחתונה, שהוא קרקעיתה של הסוכה העליונה, ולכן אין הסוכה העליונה נחשבת סוכה. ומשום כך הכשיר רבי יהודה את הסוכה התחתונה.

ומדייקת הגמרא: מכלל, דתנא קמא, הפוסל את הסוכה התחתונה, גם כשאין דיורין בעליונה, סבר, אף על פי שהסוכה העליונה אינה ראויה לדירה, התחתונה פפולה.

ואם כן קשה לשמואל מדברי תנא קמא, דהיינו חכמים, שהלכה כמותם.

כי אתא רב דימי אמר: אמרי במערבא, בארץ ישראל: לא היתה כוונת רבי יהודה להכשיר את הסוכה התחתונה, כשהעליונה אינה גבוהה עשרה טפחים, שהרי במקרה הזה גם לפי תנא קמא הסוכה התחתונה כשרה, וכמו שאמר שמואל.

אלא פירוש "אינה ראויה לדירה" שאמר רבי יהודה הוא: אם אין גגה של התחתונה חזק מספיק, שאינה יכולה לקבל כרים וכסתות של עליונה, ולהחזיק גם את האדם הישן עליהם, (166) התחתונה כשרה, לפי שאי אפשר לדור בעליונה, וממילא היא אינה

מה, כמו הכשרה של הסוכה, הוא בגובה עשרה טפחים, [כמבואר במשנה לעיל ב א], אף פפולה הוא בגובה עשרה טפחים. וטעמו של שמואל הוא, שאין הפסול מחמת שיושב תחת שני סככים, אלא משום שיושב תחת שתי סוכות. וכל סוכה שאין בה גובה עשרה טפחים אינה סוכה. ולכן אם אין בעליונה גובה עשרה טפחים, היושב בתחתונה יצא ידי חובתו, על אף שהוא יושב תחת שני סככים, לפי שאינו יושב תחת שתי סוכות.

ומקשה הגמרא לשמואל: תנן, רבי יהודה אומר: אם אין דיורין בעליונה, התחתונה כשרה. [שאין הסוכה העליונה נחשבת סוכה, הואיל ואינה ראויה לדיורין].

ודנה הגמרא: מאי "אין דיורין בעליונה", שבגלל זה מכשיר רבי יהודה את הסוכה התחתונה?

אילימא דיורין ממש, שאין בני אדם דרים בתוכה בשעה זו, אבל הסוכה עצמה ראויה למגורים.

כך ודאי לא יתכן לפרש!

כי אטו, האם דיורין קא גרמי את הפסול? הרי גם אם לא דרים בה יש לפוסלה, משום סוכה תחת סוכה.

הנותנת שתחשב סוכה גמורה לענין זה.

166. רש"י כתב שאדם מניח כרים אלו כדי לישן עליהם. אבל המאירי כתב, שאדם יושב עליהם, ואוכל סעודתו. וכן כתב הבית יוסף. ועיין בספר גליוני הש"ס שדן, האם עיקר מצות הסוכה לאכול בה, או לישן בתוכה.

הסוכה התחתונה, הרי "כהכשרה כך פסולה", וסוכה שהיא גבוהה מעשרים אמה אינה בשיעור סוכה כשרה?!

ומתרץ הריטב"א: כלל זה נאמר רק בסוכה שהיא פחותה מעשרה טפחים ואינה קרויה סוכה, אבל סוכה הגבוהה מעשרים אמה, יותר יש לפסול מחמתה, שהרי דירת קבע היא, והיא

התחתונה לקבל כרים וכסתות של עליונה על ידי הדחק. ונחלקו האם באופן כזה נקראת הסוכה העליונה סוכה. (168)

מתניתין:

המשנה מביאה אופנים נוספים בהם הסוכה פסולה, משום שיש לה סכך פסול:

פירס עליה על סכך הסוכה, סדין כדי להגן עליה מפני החמה, (169) או שפירס סדין תחתיה תחת הסכך, כדי להגן על היושבים בתוכה **מפני הנשר,** שלא יהיו העלין והקיסמין נושרים על שולחנו, הסוכה פסולה, הואיל והסדין ראוי לקבל טומאה, ופסול לסיכוך. (170)

נחשבת סוכה. וכיון שלדעת שמואל "כהכשרה כך פסולה", ואין הסוכה העליונה פוסלת את התחתונה אלא אם היא נחשבת סוכה, סוכה זו, שאינה ראויה לדירה, אינה פוסלת את התחתונה. (167)

ומקשה הגמרא: **מבלל, דתנא קמא,** החולק על רבי יהודה, **סבר, אף על פי שאינה ראויה** הסוכה התחתונה לקבל כרים וכסתות של עליונה, התחתונה **פסולה?** והרי אין העליונה נחשבת סוכה, ומדוע פוסלת היא את התחתונה?!

ומתוצת הגמרא: אכן, אם אין הסוכה התחתונה יכולה לקבל כרים וכסתות של עליונה, גם לדעת תנא קמא התחתונה כשרה. אלא, **איכא בינייהו, דיכולה** הסוכה

מפני הנשר, פוסל הסדין את הסכך שכנגדו, והסוכה פסולה משום הצטרפות הסכך הכשר והפסול, כמבואר לעיל. אבל לשיטת התוספות, אם הסוכה צילתה מרובה מחמתה, היא לא נפסלת מחמת הסכך הפסול. [ואף שהסדין צילתו מרובה, ראה מה שציינו לעיל מדברי מהרש"א].

לכן פירשו התוספות, [בד"ה פירס], שעל ידי הסדין נעשתה הסוכה צילתה מרובה מחמתה, וכיון שהסדין פסול לסיכוך, הסוכה פסולה. [אמנם דברי התוספות כאן הן בשם רבינו תם, וראה לעיל שיש שלמדו ברבינו תם שסבר כריב"א והר"ן].

170. יש מפרשים, שטעם הפסול בפירס עליה סדין מפני החמה, או תחתיו מפני הנשר, הוא משום שהסוכה מסוככת בשני סככים, ופסולה משום סוכה תחת סוכה. וכתב רש"י, שאי אפשר לפרש כן את דברי רב חסדא. שהרי לשיטת רב חסדא לעיל, הפסול של שני סככים הוא רק

167. כך פירש רש"י. אבל הר"ן כתב, "דאי אין קרקעית של עליונה יכולה לקבל כרים וכסתות, עליונה כמאן דליתא דמיא, והתחתונה כשרה". וכוונתו לומר, כיון שאין העליונה ראויה לדירה, אין האויר שבין הסככים משמש לכלום, והעליונה לא נחשבת סוכה לעצמה, ועל כן לא נפסלת התחתונה משום סוכה תחת סוכה.

168. וכתבו הראשונים, דרבי יהודה לשיטתו, דסוכה דירת קבע בעינן, ולכן סוכה שאינה ראויה אלא על ידי הדחק אינה נחשבת סוכה. אבל רבנן סברו, שסוכה דירת עראי בעינן, ולכן גם סוכה שראויה לדירה רק על ידי הדחק נחשבת סוכה.

169. ביאור המשנה, תלוי לכאורה בשיטות הראשונים לעיל, דף ט ב: לשיטת הריב"א והר"ן, משנתנו אפילו כאשר הסוכה צילתה מרובה מחמתה על ידי הסכך הכשר, הואיל וכשפרס סדין על הסכך מפני החמה, או תחתיו

או אפילו, לא פרס את הסדין כדי להגן עליה מפני החמה או הנשר, אלא לנוי גרידא, וכגון, שפירס את הסדין על גבי הקינוף, הקינוף עשוי מארבעה עמודים המחוברים לארבע רגלי המיטה, וגבוהים ממנה, ופורס עליהן סדין כעין אפיריון, והוא רחוק מן הסכך, פסולה.

אולם, טעם הפסול כשפרס סדין על גבי קינוף, אינו משום שהסוכה עצמה פסולה, וכמו בפירס עליה סדין מפני החמה, שפוסל הסכך הפסול את הסכך הכשר, אלא משום שהקינוף נחשב כאוהל, והיושב תחתיו אינו יושב בסוכה, אלא בתוך חלל האוהל הנמצא בסוכה.

אבל פורס הוא את הסדין על גבי נקליטי המטה. "נקליטין" הם שני עמודים היוצאים מאמצע המיטה, אחד לראש המיטה, והשני למרגלותיה, ונותנים כלונס על גביהן,

ופורסין עליו סדין, והוא יורד בשיפוע לשני צידי המיטה. והואיל ואין לו גג רחב טפח, הוא לא נחשב כאוהל, ואינו מפסיק בין הישן במיטה לצל הסכך.

גמרא:

אמר רב חסדא: לא שנו במשנה, שאם פירס תחתיה סדין פסולה, אלא דוקא כאשר פירס תחתיה סדין זה מפני הנשר, שאז נעשה הסכך כדי להגן על היושבים בתוכה, ודינו כסכך הנעשה כדי להגן עליהן מפני החמה. ולכן, כיון שהסדין פסול לסיכוך הואיל והוא מקבל טומאה, הסוכה פסולה.

אבל אם פירס את הסדין כדי לנאותה, ולא כדי להגן על היושב בתוכה, הסדין לא נחשב כסכך הסוכה, (171) **וכשרה.** (172)

כאשר יש ביניהם רווח של לפחות ארבעה טפחים, וכאן בהכרח מדובר, שפרס את הסדין סמוך לסכך ממש. שאם לא כן, גם אם פרס את הסדין לנוי, יהיה אסור לשבת תחתיו, כמבואר בגמרא להלן, שנוי סוכה המופלגים ממנה ד' טפחים, אסור לשבת תחתיהם. ועל אף זאת אמרה הגמרא, שאם פירס עליה סדין כדי לנאותה, הסוכה כשרה, ומוכח שלמדה הגמרא, שמשנתנו היא כשסמך ממש את הסדין לסכך, ומשום כך אין לפוסלה משום סוכה תחת סוכה. אלא טעם הפסול הוא, "דקמצטרף סכך פסול בהדי סכך כשר", כמבואר לעיל ט ב.

171. וברשב"א בתשובותיו, [חלק א תשובה נה] כתב לבאר: דכאשר פירס עליה סדין כדי לנאותה כשרה, משום דררשינן, "תשבו, כעין תדרור". ולפיכך, הגם שציווי התורה הוא

שיעשה את עיקר תקרתו מפסולת גורן ויקב, כיון שדרך בני אדם ליפות את תקרת ביתם בציורים נאים וחפצי נוי, כדי שתערב עליו דירתו, התיירו גם בסוכה לעשות כן, לפי שהם לא עיקר הסכך, אלא לנוי גרידא. ואדרבה, מצוה מן המובחר היא להעלות כלים נאים לסוכה, להראות שמצות הסוכה חביבה עליו.

172. ובריטב"א הביא שנחלקו הראשונים כאשר הניח בגד על הסכך, לא כדי להגן מפני החמה, ואף לא כדי לנאותה, אלא לצורך הבגד. כגון, בגד רטוב שחפץ ליבשו, האם דוקא כפירסו לנאותה הכשירו חכמים, משום שבטל הנוי לסוכה, או כל שלא נתן את הסדין לשם הגנה, הסוכה כשרה לפי שאינו קרוי סכך. ועיין להלן י ב, "מנימין עבדיה דרב אשי, איטמישא ליה כתונתא במיא", ובילקוט מפרשים.

עד מוצאי יום טוב האחרון של חג, כיון שהוקצו למצות סוכה.

ואם התנה עליהם קודם החג, בשעה י-ב שהניחם, ואמר: איני בודל מהן, ולא תחול עליהן קדושה של מצות הסוכה בבין השמשות הראשון של חג הסוכות – הכל לפי תנאו. ויכול להשתמש בהן כל שעה שירצה.

כי לא חלה הקדושה על נויי הסוכה לכל ימי החג, אלא אם הוקצו למצוותם בבין השמשות של כניסת חג הסוכות, שאז אמרינן "מיגו דאתקצאי לבין השמשות, איתקצאי לכולי יומי". אבל אם בזמן בין השמשות הראשון של חג לא הקצה אותם למצוותם, וכגון שאמר "איני בודל מהם", הרי שוב לא חלה הקדושה עליהן לאחר מכן, לאוסרן כל ימי החג.

ומכל מקום, יש מכאן ראייה לדברי רב חסדא, שאפשר לפרוס סדין בסוכה לנוי. שהרי הברייתא הביאה את מנהג העולם לפרוס סדינים מצויירים בסוכה.

ודוחה הגמרא: דלמא, הא דקתני בברייתא עיטרה בקרמין ובסדינין מצויירין, הוא באופן שפרסן מן הצד על דפנות הסוכה. (174) אבל לפרוסן למעלה תחת הסכך, אפשר

ומקשה הגמרא: פשיטא! מה חידש רב חסדא בדבריו, הרי הלכה זו מפורשת במשנה?! שהרי "מפני הנשר" תנן. ומשמע, שאם פירס את הסדין לצורך אחר הסוכה כשרה.

ומתרצת הגמרא: מלשון המשנה לא הייתי למד הלכה זו. כי מהו דתימא, הוא הדין דאפילו פירס את הסדין על הסוכה כדי לנאותה נמי פסולה, והאי דקתני "מפני הנשר", לאו דוקא הוא, אלא אורחא דמילתא קתני. שכן דרך בני אדם, שפורסין סדין על סוכתם מפני הנשר, ולא כדי לנאותה.

קא משמע לן רב חסדא, שאם פירס סדין כדי לנאותה, הסוכה כשרה.

ודנה הגמרא: לימא מסייע ליה לרב חסדא מברייתא:

דתניא: סיככה לסוכה כהלכתה, (173) שהיתה צילתה מרובה מחמתה, ועיטרה בקרמין, בבגדי צבעונין שהצוירים ארוגים בו, ובסדינין המצוירין שהצוירין רקומים עליו, ותלה בה אגוזין, שקדים, אפרסקין ורימונים, פרכילי אשכולות ענבים, ועטרות של שבולין, יינות, שמנים וסלתות שנתנם בכלי זכוכית, אסור להסתפק מהן ולהשתמש בהן,

נחשב הסדין כנוי, ואפילו יוסיף לאחר מכן סכך כשר הסוכה פסולה.

174. לעיל דף ט א הובאה מחלוקת הראשונים, האם עצי הדפנות נאסרו בקדושת הסוכה, או שקדושת הסוכה חלה רק על הסכך. דעת הרמב"ם היא שגם על הדפנות חלה קדושת הסוכה, והרא"ש חולק. ומכאן הוכיח הביאור

173. הקשו האחרונים: מדוע נקט התנא לשון "כהלכתה", הרי גם אם עוד לא סיככה כהלכתה לא תפסל הסוכה מחמת הקרמין והסדינין המצוירים, כיון שנעשו לנוי, ולא לסיכוך?! ומתרץ הערוך לנר, שכוונת התנא ללמדנו, שרק לאחר שהסוכה מסוככת כהלכתה, נחשב הסדין לנוי ובטל לסכך. אבל אם פרס את הסדין קודם שהיתה הסוכה מסוככת כהלכתה, לא